

فارسی ششم: درس 5

هفت خان رستم

Elnaky.com

زابلستان

مازندران

Einaky.com

آغاز یک سفر حماسی

- کیکاووس، پادشاه ایران، در چنگ دیوان مازندران گرفتار شده است.
- رستم، پهلوان بزرگ، سوار بر رخس برای نجات او راهی می‌شود.

هفت خان یعنی چه؟

به هفت مرحله از نبردهای بسیار سخت و دشوار با نیروهای اهریمنی می‌گویند که گذشتن از آن‌ها نیازمند شجاعت است.

خوان اول: نبرد با شیر

1/7

Quest Tracker: 1/7

• رستم خسته از راه، به خواب می‌رود.

• شیری درنده حمله می‌کند، اما رخس به تنهایی با شیر می‌جنگد و او را از هم می‌درد.

رخس، فقط یک اسب نیست؛
یک دوست وفادار است!

خوان دوم: بیابان و تشنگی

Quest Tracker: 2/7

Einaky.com

- گرما و تشنگی شدید، رستم و رخس را بی حال می کند.
- رستم به درگاه خدا دعا می کند. ناگهان چشمه ای گوارا پیدا می شود!
- آن ها آب می نوشند، سر و تن می شویند و نجات می یابند.

خوان سوم: اژدهای خشمگین

Quest Tracker: 3/7

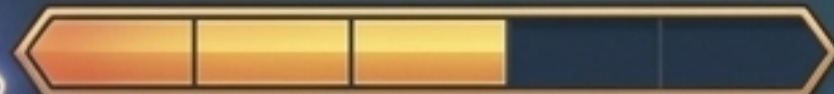
Einaky.com

The Story

اژدها در تاریکی ظاهر می‌شود. رخس دو بار رستم را بیدار می‌کند، اما اژدها پنهان می‌شود. بار سوم، رستم اژدها را می‌بیند و با کمک رخس او را می‌کشد.

The Epic Verse

بزد تیغ و بنداخت از بر، سرش
فرو ریخت چون رود خون از برش

خوان چهارم: جادوگر فرییکار

Einaky.com

Quest Tracker: 4/7

- جادوگری با چهره‌ای زیبا و غذاهای فراوان قصد فریب رستم را دارد.

- اما وقتی رستم نام خدا را می‌آورد، چهره‌ی زشت و واقعی جادوگر نمایان می‌شود.

- رستم با کمند خود او را اسیر کرده و از پا در می‌آورد.

بینداخت چون باد، خَمّ کمند
سر جادو آورد ناگه به بند

5/7

6/7

خوان پنجم و ششم: اولاد و ارژنگ دیو

Quest Tracker: 5/7 & 6/7

Khan 5

Einaky.com

Khan 6

رستم پهلوانی به نام «اولاد» را اسیر می‌کند تا راهنمای او شود.

با راهنمایی اولاد، رستم بر «ارژنگ دیو» (یکی از فرماندهان دیوها) حمله کرده و او را شکست می‌دهد.

سروکوش بگرفت و یالش دلیر / سرازتن بکندش به کردار شیر

Quest Tracker: 7/7 (Final)

خوان هفتم: نبرد نهایی با دیو سپید

Einaky.com

- سخت‌ترین نبرد! رستم در در غاری تاریک با بزرگ دیوان می‌جنگد و او را نابود می‌کند.

- کیکاووس و یارانش آزاد می‌شوند.

رستم بلافاصله پس از پیروزی،
به ستایش خداوند می‌پردازد:

ز بهر نیایش، سرو تن بشت
یکی پاک جای پرستش بجست

نقشه هفت خان در یک نگاه

Einaky.com

دانش ادبی: مبالغه (بزرگ‌نمایی) چیست؟

- شاعران و نویسندگان برای تاثیر بیشتر و زیباتر شدن سخن، رویدادها را بسیار بیشتر و بزرگ‌تر از آنچه هست توصیف می‌کنند.
- به این کار «**مبالغه**» می‌گویند. (هدف: افزایش هیجان و قدرت داستان!)

مبالغه در شاهنامه

Einaky.com

بیت

ز سُمّش زمین شد
همه چاک چاک

تصویر کارتونی تحت‌اللفظی

معنای حقیقی

آیا زمین واقعاً تکه تکه شد؟
خیر! شاعر مبالغه کرده تا شدت
ضربه پای رخس را نشان دهد.

فرو ریخت چون رود
خون از برش

آیا واقعاً یک رودخانه خون
جاری شد؟

خیر! مبالغه است برای نشان
دادن بزرگی ازدها.

دانش ادبی: کنایه چیست؟

Einaky.com

معنای نزدیک (ظاهری)

معنای دور (مقصود اصلی)

Einaky.com

- «کنایه» سخنی است که دو معنی دارد. ما جمله را می‌گوییم، اما معنی پنهان و دور آن را در نظر داریم.
- مثال: وقتی می‌گوییم در خانه او همیشه باز است، منظورمان این نیست که در قفل ندارد! منظور این است که او فردی مهمان‌نواز است.

کنایه در داستان هفت خان

Einaky.com

معنی کنایه‌ای و اصلی

با موفقیت مراحل بسیار
سختی را پشت سر
گذاشته است.

۷ غول را کشته است!

عبارت

از هفت خان
گذشته است

رخش خسته شده و به
ستوه آمده است.

رخش در یک جای باریک گیر کرده است!

رخش به تنگ می‌آید

مقایسه در یک نگاه: مبالغه در برابر کنایه

Einaky.com

مبالغه

- عملکرد: بزرگ‌نمایی کردن
- هدف: نشان دادن قدرت و هیجان داستان
- کلمه کلیدی در ذهن: چاک چاک شدن زمین

کنایه

- عملکرد: پنهان کردن معنی اصلی
- هدف: غیرمستقیم و زیباتر حرف زدن
- کلمه کلیدی در ذهن: به تنگ آمدن

پایان ماجرا

رستم در این سفر سخت پیروز شد، چون سه ویژگی مهم داشت:

۱. شجاعت و دلاوری خودش
۲. کمک دوست وفادارش، رخش
۳. یاد خدا و نیایش در هر مرحله

امیدواریم از این سفر حماسی لذت برده باشید!